

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Факультет іноземних мов

(назва інституту / факультету)

Кафедра англійської мови

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Сучасні методи наукових досліджень (Modern Methods of Scientific Research)

вибіркова

Освітньо-професійна програма Англійська мова і література та друга іноземна мова

(назва програми)

Спеціальність

035 Філологія

(вказати: код, назва)

Галузь знань

03 Гуманітарні науки

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти

другий магістерський

Факультет іноземних мов

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання

англійська

Розробник: Лопатюк Н.І., доцент, к.ф.н., доцент кафедри англійської мови

Профайл викладача (-ів) <http://english.chnu.edu.ua/>

Контактний тел. (0372) 58-48-69

E-mail: n.lopatiuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <http://e-learning.mel.chnu.edu.ua/>

Консультації За попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дисципліна «Сучасні методи дослідження мови» - це вагома складова професійної підготовки майбутніх фахівців-філологів (для яких англійська мова є першою іноземною).

Дисципліна спрямована на набуття студентом **прагматичної компетенції** вищого рівня складності в галузі лінгвістики.

Практичне значення курсу: засвоїти теоретичні знання з дисципліни, набути практичних навичок та умінь у сфері дослідницької роботи.

Переваги, які надає вивчення вибіркової дисципліни:

- 1) набуття додаткових теоретичних знань;
- 2) вдосконалення практичних навичок та умінь, що сприятимуть підготовці студентів-філологів до науково-пошукової діяльності.

Програмні результати (ПР) успішного засвоєння змісту даної дисципліни:

ПР 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

2. Мета навчальної дисципліни: інформувати студентів про сучасні методи вивчення мови, а також формувати в них навички вирішення проблем, пов'язаних з випрацюванням методології наукового пошуку.

3. Завдання:

- вивчити сучасні методи дослідження мови;
- ознайомитися з історією лінгвістичних вчень;
- випрацювати навички дослідницької роботи.

Вибіркова дисципліна **«Сучасні методи наукових досліджень»** забезпечує досягнення таких загальних компетентностей (ЗК) та з освітньо-професійної програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова» за спеціальністю 035 Філологія, II рівня (магістр):

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямах і школах.

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 9. Здатність планувати, організувати, здійснювати і презентувати наукове теоретичне і прикладне дослідження в галузі філології.

4. Пререквізити. Ефективність засвоєння цієї дисципліни забезпечує попереднє вивчення основ наукових досліджень на 3 курсі у 5 семестрі .

5. Результати навчання. У результаті вивчення дисципліни студент третього курсу повинен *знати*: основні загальні та спеціальні методи лінгвістичного аналізу.

У результаті вивчення дисципліни студент третього курсу повинен *вміти*: розрізняти загальні та спеціальні методи згідно з метою та сферою наукового пошуку на різних етапах дослідження та застосовувати їх на практиці в процесі навчання та самостійної науково-дослідницької роботи.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	
Денна	5	10	3	90	30			60		залік
Заочна	5	10	3	90	8			82		залік

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	денна форма	заочна форма

1	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л.	практ.	інд.	с.р.		л.	практ.	інд.	с.р.
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Теми занять										
Змістовий модуль 1.										
Тема 1. Загальні методи збору та обробки лінгвістичних даних. Метод корпусного аналізу.		2			4		2			6
Тема 2. Структуралізм. Методи структурного аналізу.		2			4		2			6
Тема 3. Метод функціонального аналізу.		2			4		2			6
Тема 4. Лінгвістика тексту. Метод текстового аналізу.		2			4		2			6
Тема 5. Дискурсний аналіз.		2			2					4
Тема 6. Теорія мовленнєвих актів.		2			2					6
Тема 7. Лінгвістична прагматика.		2			6					7
Тема 8. Рубіжний модуль-контроль. Письмова контрольна робота.		2								
Разом за змістовим модулем 1		16			28		8			41
Теми занять										
Змістовий модуль 2.										
Тема 9. Семасіологічний та ономасіологічний методи аналізу.		2			6					7
Тема 10. Метод польового аналізу (1).		2			6					8

Тема 11. Метод польового аналізу (2).		2			4					6
Тема 12. Метод прототипічного аналізу категорій.		2			4					4
Тема 13. Метод когнітивного аналізу лексики: метафора та метонімія.		2			4					4
Тема 14. Метод фреймового аналізу.		2			4					6
Тема 15. Підсумковий модуль-контроль. Письмова контрольна робота.		2			4					6
Разом за змістовим модулем 2		14			32					41
Усього годин		30			60		8			82

3.2.1. Теми лекцій

№	
1	Загальні методи збору та обробки лінгвістичних даних. Метод корпусного аналізу.
2	Структуралізм. Методи структурного аналізу.
3	Метод функціонального аналізу.
4	Лінгвістика тексту. Метод текстового аналізу.
5	Дискурсний аналіз.
6	Теорія мовленнєвих актів.
7	Лінгвістична прагматика.
8	Рубіжний модуль-контроль. Письмова контрольна робота.
9	Семасіологічний та ономасіологічний методи аналізу.
10	Метод польового аналізу (1).
11	Метод польового аналізу (2).
12	Метод прототипічного аналізу категорій.
13	Метод когнітивного аналізу лексики: метафора та метонімія.
14	Метод фреймового аналізу.
15	Підсумковий модуль-контроль. Письмова контрольна робота.

3.2.2. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Засоби забезпечення зв'язності (когезії) текстів різних регістрів.
2	Парадигматичні та синтагматичні особливості повнозначних

	частин мови.
3	Ономасіологічний метод аналізу: формування категорій ad-hoc.
4	Чинники формування прямих та непрямих мовленнєвих актів.
5	Види функціонально-семантичних полів в англійській мові.

3.2.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми
1	Визначення методу, методики та методології лінгвістичних досліджень
2	Корпуси англійської мови: 1) The Longman American Corpus 2) The Learner's Corpus. 3) The Bank of English 4) The Longman/Lancaster Corpus 5) The American National Corpus
3	Метод компонентного аналізу
4	Тезаурусний метод в семантиці
5	Формально-граматичний метод досліджень на рівні речення
6	Методи дослідження синтаксису: семантичний синтаксис
7	Методи аналізу лексичної семантики в когнітивній лінгвістиці: basic level categories, superordinate level categories, subordinate level categories.
8	Методи аналізу лексичної семантики в когнітивній лінгвістиці: скрипти, сценарії.
9	Методи аналізу лексичної семантики в когнітивній лінгвістиці: концептуальні метафори.
10	Функціональний прагматизм як методологічний напрямок лінгвістичної думки
11	Методологія дискурс-аналізу
12	Прагматика тексту
13	Функціонально-семантичні поля як національна реалізація понятійних категорій
14	Методи моделювання соціально обумовленої варіантності мови

4. Система контролю та оцінювання

4.1. Види та форми контролю

Під час навчання проводиться поточне опитування, написання поточних та модульних контрольних робіт. Наприкінці курсу – залік у письмовому вигляді.

Підсумковий контроль у формі заліку передбачає одержання студентом максимум 40 балів за контрольну роботу.

4.2. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- студентські презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- групові завдання.

4.3. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)											Кількість балів Залік	Сума балів	
Змістовий модуль №1													
T1	T2	T3	T4	T5	T6						30	40	100
5	5	5	5	5	5								
Змістовий модуль 2											40	100	
T	T	T	T	T	T	T	T	T					
1	2	3	4	5	6	7	8	9					
3	3	3	3	3	3	3	4	5			30	40	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

4.4. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно з рішенням кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), у випадку, коли студент/ка пройшов/-ла курс неформальної освіти (тренінги; семінари / вебінари, освітні й практичні курси, літні / зимові школи, в тому числі он-лайн), тематика якого збігається з темою (темами) курсу «Сучасні методи наукових досліджень», і

має відповідний сертифікат, він/вона може представити результати засвоєних знань у вигляді презентації-доповіді. У разі успішної демонстрації, що доводить поглиблення і розширення теми / тем курсу, студент/ка може отримати від 1 до 4 балів, які будуть додані до оцінки відповідного модульного контролю.

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

1. Research Methods in Linguistics / Ed. by Lia Litosseliti. – London, Continuum International Publishing Group, 2010. – 227 p. – Cambridge : CUP,
2. Research Methods in Linguistics / Ed. by Robert J. Podesva and Devyani Sharma, 2013 – 525 p.
3. Encyclopedia of Language and Education / Ed. Nancy H. Hornberger. - the 2-nd ed. - Springer Science-Business Media, LLC, 2007. - 459 p.
4. Encyclopedia of Language and Linguistics / Ed. Keith Brown. - the 2-nd ed. - Oxford: Elsevier Science, 2005. - 764 p.

5.2. Допоміжна

1. The Handbook of Applied Linguistics / Ed. Alan Davies, Catherine Elder. - Blackwell Publishing, 2004. - 886 p.
2. Ungerer Friedrich, Schmid Hans-Jörg. An introduction to cognitive linguistics - 2nd ed. — Pearson Education Limited, 2006. — 384 p.
3. Langacker Ronald W. Essentials of Cognitive Grammar. - Oxford, OUP, 2013. – 269 p.
4. Glynn Dylan. Quantitative Methods in Cognitive Semantics: Corpus-Driven Approaches (Cognitive Linguistic Research). – De Gruyter Mouton, 2010. – 404 p.
5. Chomsky Noam, Belletti Adriana, Rizzi Luigi. On Nature and Language. - Cambridge: Cambridge University Press, 2002. – 217 p.
6. Макаров М. Л. Основы теории дискурса. — М.: ИТДГК «Гнозис», 2003. — 280 с.
7. Полюжин М.М. Курс лекцій з лінгвіоісторіографії: Навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей. - Вінниця: ПП Видавництво «Фоліант», 2004. – 272 с.
8. Степанов Ю.С. Методы и принципы современной лингвистики. – М.: Едиториал УРСС, 2003. – 312 с.
9. Скворцов О.Г. Методы исследования лексических систем. – Екатеринбург: Изд-во АМБ, 2001. – 142 с.
10. Тарланов З.К. Методы и принципы лингвистического анализа: Учебное пособие для ВУЗов. – Петрозаводск: Изд-во ун-та, 1995. – 183 с.
11. Лопатюк Н., Лопатюк О. Зіставний аналіз прагматичного компонента семантики ірреальних умовних та каузальних конструкцій у сучасній німецькій мові / Н. Лопатюк, О. Лопатюк // Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики : науковий журнал / редкол. В.І Кушнерик та ін. – Чернівці : Видавничий дім «Родовід», 2018. – Вип. 1 (15) – С. 218-221.
12. Лопатюк Н., Багрін А. Вербалізація концепту «terrorism» в художньому та публіцистичному дискурсі / Наталія Лопатюк, Анастасія Багрін // Науковий вісник Чернівецького університету : збірник наук. праць. – Чернівці : Видавничий дім «Родовід», 2018. – Вип. 796 : Германська філологія. – С. 14-28.
- 13.

6. Інформаційні ресурси

<http://atlasti.com/qualitative-research-methods/>

<http://www.criticism.com/da/>

<http://www.infolex.ru/DOMINAT.html>

<http://www.philology.ru/linguistics1/bondarko-01.htm>

<https://scicenter.online/frazeologiya-leksikografiya-leksikologiya-scicenter/224-leksiko-semanticheskie-tematicheskie-126048.html>
<https://study.com/academy/lesson/what-are-descriptive-linguistics-purpose-process.html>
https://www.researchgate.net/publication/282073682_Research_Methods_In_Cognitive_Linguistics
<https://www.thoughtco.com/semantic-field-analysis-1691935>
<https://www.youtube.com/watch?v=jc2bL1z9Wh4>
www.lancaster.ac.uk/fass/projects/corpus/.../session%201.ppt